

4) Kader Zamansızlık ve Kalu Bela Gerçeği¹

Dinin en önemli konusu varlığı çözebilmektir. Varlık nedir ne değildir, nereden başladı nereye kadar devam edecek gibi sorulara cevap getirmesidir. Bu sorular içinde en önemli nokta da; *kader, zamansızlık ve kalû belâ* meselesidir. Bu üç nokta çözüldüncü varlık bir derece anlaşılıyor, zaman anlaşılıyor. İnsan kendi yerini anlıyor ve rahat ediyor.

“Kader” Arapça bir kelime olup, ölçü demektir. Türkçede de “miktar” kelimesi bu kökten gelir. Yani her şey ölçülüdür. Kur’anda bir ayet var: “*Küllü şeyin bi kader.*” Yani her şey, her olay ölçülüdür. Ölçüsüz hiçbir olay, hiçbir nesne yoktur. Belki sorabilirsiniz; bu dağlardaki engebeler, dikenler, taşlar nedir? diye. Diken, bizim için hoş bir şey değil ama onlardaki ölçü hiçbir şeyde yok. O kayaların, derelerin, dağların taşların hepsinin geometrik ve dijital yani matematiksel ölçüleri vardır. Matematikle ölçemeyeceğimiz, izah edemeyeceğimiz hiçbir varlık ve olay yoktur. Her olay fizik ilminin konusu olabilir, her olay kimya ilminin konusu olabilir, her olay özellikle geometri ilminin konusu olabilir. Geometri; olayların, hadiselerin, nesnelere biçimlerini, ölçülerini kurala bağlayan bir ilimdir. Eğer bir ilim işi kurala bağlayamıyorsa o ilim, ilim değildir. İlim demek fen demek, kurallı saha demektir. Belirli bir sahayı taramış, binlerce yerden bilgi toplamışsın hepsinin ortak noktasını bulmuşsun, kanun bulmuşsun; diyorsun ki; bu işin kanunu kuralı budur. İşte buna biz ilim diyoruz. Kanun ve kural; ölçü ve düzen demektir. Dolayısıyla insan, özellikle müminler -aslında herkes için geçerli fakat özellikle müminler- kâinatı karışık, anlamsız, düzensiz, verimsiz görmemeli. Ki öyle değil zaten. Ben Müslümanlara şaşıyorum; nasıl böyle bedbin olurlar? “Bed” Farsça’da kötü demektir, “bîn” ise gören demektir. Yani kötü gören, kötü görüş. Evet, iman demek; her şey güzel demektir, her şey kanun demektir, her şey kural demektir. “Din” demek kural demektir, ölçü demektir. Bununla beraber insan bir de fen okumuşsa, fizik, kimya okumuşsa, üniversite mezunu olmuşsa ondan sonra halen o insanın kâinatta kaos var, kargaşa var deme hakkı yoktur. Kaos sadece bir kavramdır, düzenin anlaşılması için Cenab-ı Hakk’ın yarattığı bir kanundur. Geçici bir süre oluyor bazen. Mesela hastalık; ne için hastalanır insan? İnsan sıhhat ve sağlığın kıymetini, nimetini şükürünü bilmesi için, geçici bir süre hastalanır. Hastalık asıl değildir. Asıl olan sağlıktır, düzendir, hayattır.

Her şeyin ölçülü olduğunu hem bilim, hem ayetler gösteriyor bize. Özellikle geometri ilmi, baştan sona kadar ciltlerce kitap bu meselenin etrafını örüyor. Ama geometriyi bilmeyen bir insan sorabilir; dağdaki kayaların, tepelerin, ölçülebilir tarafı var mı, bir ucu sivri bir ucu yamuk bir ucu derin; düzen bunun neresinde? Oradaki düzen çok daha komplike olduğu için biz kuşatamıyoruz. Mesela bir fabrikanın içine girdiğimiz zaman eğer; mühendis değilsek oradaki düzeni ilk başta göremeyebiliriz. Karmakarışık çarklar, karmakarışık dolaplar, teller döner. İnsan rahatsız olur. Fakat mühendis gözüyle o fabrikaya bakabilirsek ne kadar müthiş

¹ Bu bir konferansın metnidir. Konuşma üslubu ile söylenmiştir. Değerli okuyucularımız bu kısmı bu üslup ile okusalar, bir sıkıntı olmayacağı kanaatindeyim. Belki bunda da bir hayır vardır. Çünkü memleketimizin %80’i kitap üslubuna alışık değiller. Konuşma üslubundan daha iyi anlıyorlar. Mesela ilmi bir kitap bin adet satmazken bir vaiz kaseti milyon dinleyici bulabiliyor.

bir düzen olduğunu o zaman anlarız. Yani bugün bir kürenin geometrisini çizmek bir karenin geometrisini çizmek kolaydır. Ama bir kayanın geometrisini çıkartmak doktora tezidir. Orada da geometrik bir kural ve kanun var. Fakat çok daha derin, yoğun ve yüksek olduğu için biz onu göremiyoruz. İnsan kırsal kesimlerde, dağda daha çok rahat eder. Şehirde biraz huzursuz olur. Çünkü şehir düzeni tam doğal bir düzen değildir. Asıl doğal düzen, yüksek düzen; kırsal hayattaki düzendir. Oradaki düzen daha komplike, daha canlı, daha aktif ve insanı daha çok rahatlatıcıdır. Yani bazı insanlar kırsal kesimden şehre gelince mutlu olduk sanmasınlar. Asıl mutluluk fitrat içinde tabiat içindedir. Bugün peyzaj kültürü vardır, bahçe kültürü. Düzenli bahçe huzur vermez. Ne kadar engebeli taşlar, sular, dereler, kıvrak bitkiler olursa daha güzel olur. Sipsivri bitkiler güzel görünmez.

Bazı hocalar kadere iman, imanın bir rüknü değildir derler. Fakat kader kesinlikle imanın bir rüknüdür. Kur'an'ın 100'lerce ayetinde geçiyor. İmanın 6 rüknüne işaret eden "amene'r-rasülü" ayeti de birinci kısımda imanın 5 rüknünü izah ediyor. *Amentü billahi ve melâiketihî ve kütübihî ve rüsühî*, diyor. Kadere iman daha uzun ve müstakil bir ayette anlatılmış. Yani kader çok daha komplikedir. İmanın son rüknüdür; önemsiz bir meseledir deyip geçmeyin. Kader çok daha önemlidir. Ve insan kaderi anladığı zaman gerçekten Allah'a inanmış oluyor, meleklerin varlığını bilmiş oluyor, kitapların nasıl geldiğini anlıyor, vahyin nasıl geldiğini anlıyor, peygamberliğin nasıl bir görev, bir düzen içinde gönderildiğini anlıyor. Kader çok önemli bir meseledir. Sona bırakılmasının esprisi şudur; kaderi herkes, sıradan bir insan, köylü, bedevi anlayamaz. Peygambere bir bedevi gelmiş, "İmanın rükünleri nelerdir?" demiş. Peygamber beşini saymış, kaderi anlatmamış. Çünkü bedevinin kaderi, düzeni anlayacak bir kafası yoktu. Asıl kadere iman, soyut değerleri bilen, sonsuzluğu anlayan, musibetleri rahmet diye algılayabilen bir kafa işidir. Önemli bir meseledir; ama herkese de nasip olmuyor. Yani kaderi bildiğiniz zaman, kadere göre yaşadığınız zaman, kadere ayak uydurduğunuz zaman veli olmasanız bile; bir nevi velayet mertebesini insan elde ediyor. Kadere iman, imanın zirvesidir. İmanın zirvesi de velayet demektir. Veli Allaha yaklaşmış kişidir. Yani sen Allaha inanmışsın, peygamberlere inanmışsın, meleklerle inanmışsın; hepsini çözmüşsün, kendine mal etmişsin; en son kaderi de çözmüş, kadere göre yaşıyorsun ve kadere teslim olmuşsun; Allah'a yaklaşmışsın demektir. Allah'a yaklaşmış olan insan da veli demektir. Kadere iman, imanın diğer rükünlerini de beraberinde getirir.

Geçen doktora gittim, marifetle ilgili notları okuttum ona. Bana bir ayet gösterdi. Dedi, bu senin anlattığın meseleyi biz bu ayetle çözüyoruz. İlk etapta anlamadım ayeti, bir iki ay sonra baktım gerçekten müthiş bir ayet. Hadid suresinde bir ayet: "Allah hem evveldir, hem ahirdir, hem zahirdir, hem batındır (hem başta var, hem sonda var, hem dışta var, hem içte var). Ve ayetin sonunda *We hüve bi külli şey'in âlim (O her şeyi bilendir)* diye geçiyor. Ben düşünüyorum; bu ayet kadar ilmî açıdan Allah'ı ve kaderi iyi toparlayan bir ayet yoktur. Bunu biz önceden şöyle algılıyorduk; Allah evveldir yani işin ucunda O var, sondur yani her şey bitecek O kalacak, dıştır yani hiçbir şey gerçek varlık değildir O gerçek varlıktır, içtir yani batındır, görünmüyor; diye hocalar gibi ben de öyle anlıyordum. Şimdi şöyle anlıyoruz:

Allah evveldir yani Allah'ın sistemi ve Allah'ın kaderi ki kâinat da öyledir. Allah değil, sibernetik sistemlerdir bu. Sibernetik sistemlerde; evveldir yani işin başı yok. Allah'ın başı yok. Ahirdir; sonu da yok. Dışı da yok, içi de yok. Nedir O? O her şeyi bilen bir ilimdir. O adldir yani sibernetik sistemle iş görür. Ki vücudumuz da sibernetiktir, bilgisayar da sibernetiktir. Yani vücudumuzun başı yok, sonu yok, ortası yok, içi yok dışı yok. Sistem olarak, et kemik olarak değil. Yani bizi biz eden, bizi işlettiren, benliğimizi ve bilincimizi

oluşturan sistem, sibernetiktir. Birbirinden etkileşim sistemiyle dengelenerek gidiyor. Bu denge sisteminde baş son iç dış yoktur. Yüksek derecede bir ilim, bir bilgiyiz biz. Bir ayette “*yer sizi yiyor*” diyor. Fakat Allah her şeyi biliyor, sizi biliyor, diyor. Yani et kemik olarak biz ölüyoruz, yok oluyoruz. Fakat ilim olarak gerçek bilinç olarak, kimlik olarak, ruh olarak kalıyoruz. Gerçek varlık; ilmî varlıktır; et kemik değil. Öyle bir sisteme sahibiz ki; başı yok, sonu yok, içi yok, dışı yok, sürekli kendini yenileyen bir sistem. İçimizde bizi biz yapan bilinç sisteminin başı sonu yok, sürekli kendini yenileyen bir sistemdir. Her an biz değişiyoruz aslında, her an ölüyoruz ve diriliyoruz.

Bilgisayar örneğiyle bunu biraz daha netleştirebiliriz. Bilgisayarın ambalajı değil; içindeki bilgi mekanizmasının başı yoktur. Bu köşe baştır bu köşe sondur diyebileceğin bir yer yok. Her köşe baştır, her köşe sondur. İçi dışı yoktur. Bıçağı soktuğun zaman bilgisayarın içine girdim diyemiyorsun. Bilgi mekanizmasının içine giremiyorsun. Gerçek bilgisayar bilgi mekanizmasıdır. Bilgisayar nedir; “*We hüve bi külli şeyin âlim.*” O her şeyi biliyor, o âlimdir yani, ilim sahibidir. İşte kader budur. Kader öyle bir sonsuz sistemdir ki; başı yok, sonu yok, içi yok, dışı yok. O nedir? Saf bilgidir. Bütün sibernetik sistemler böyledir. Kainatta yıldızlar arasında sibernetik sistem var, dünyada ekolojik bitki türleri arasında, hayvan türleri arasında ekolojik düzen var, vücudumuzda hücreler arasında ekolojik, sibernetik sistem var; kimyada, fizikte yine öyle. Her âlem başı olmayan, sonu olmayan, içi olmayan, dışı olmayan saf ilim ile yönetilen bir varlık sistemidir.

Zihnimiz hep indirgemeye kilitlenmiş. Biraz önce dedik ya kıyamet bir tane değil, milyarlarca kıyamet var. Biz dinî bilgileri bir taneye indiriyoruz; onu da öldürüp köşeye atıyoruz. Hayal meyal hurafe gibi bir şey oluyor. Hâlbuki dinî bilgiler; kader de öyle, Âdem de öyle, Nuh da öyle, cennet de öyle, cehennem de öyle, hep sonsuz kavramlar, her yerde varlar her yerde de başı yok, sonu yok, içi yok, dışı yok. Demek gerçek varlık bilgidir. Onun için ilimde ilerlemeye bakın. Ne kadar ilimde ilerlerseniz o kadar gerçek varlığınız artar. Yemekte gerçek varlığa erişilmiyor. Yemek bir araçtır, benzin gibidir, arabanın kendisi değildir. Yemek gerçek varlık değildir. Yani Allah evveldir; her şeyin başında o var (sanki her şey Allah’tan ayrılmış gibi), ahirdir; her şey bitecek O kalacak; zahirdir; O görünüyor başka bir şey görünmüyor gerçek varlık değil, batındır; gaybidir görünmüyor. Ama bu sistemi keşfettikten sonra baktım varlığı, kaderi, sonsuzluğu, ahireti, dünyayı ve bütün âlemleri çözebilecek bir bilgi mekanizmasıdır. Ve bu ayetin Hadid suresinde geçmesi ilginçtir. Hadid suresinin bu ayeti, teknolojik asırda anlaşılacak bir ayettir. Hadid, demir demektir.

Sibernetik sistemi de biraz açayım; sibernetik şudur: Göz kulağı dengeliyor, kulak gözü dengeliyor, göz ayağı dengeliyor, ayak gözü dengeliyor... Yani kâinata her şey her şeyi dengeliyor, hiçbir şey tek başına değil. Kim dese ki; ben evde tek başıma oturacağım rahat edeceğim, yanlış söyler; rahat edemez. Çünkü her şey her şeyle alakadardır, her şey her şeyi etkiliyor. Doktora soruyorum; depresyon mu insanı hasta ediyor hastalık mı insanı depresyona sokuyor? Bunun cevabı yok diyor doktor. Çünkü ikisi de oluyor. Yani bazen hastalık, insanı depresyona sokuyor; bazen de depresyon, insanı hasta ediyor. Hatta sebep-sonuç arasında; sonuçlar mı sebebi gerektiriyor veya sebepler mi sonuçları gerektiriyor? Henüz kati bir bilgi yoktur, bilim dünyasında. Yani mermi gidiyor daha kâğıdı geçmeden öbür tarafta mermi gözüktüyor bazen. Öyle tespit etmişler. Bazı şeylerin hızı artınca yani Peygamber efendimiz diyor ki; ben varken Âdem daha yoktu, yıldızlar yoktu. Çünkü kâinatın sonucu Hz. Peygamberdir. Bazen sonuçlar sebeplerden önce var; bazen sebepler sonuçlardan önce var; bazen beraber vardır. Ama şu kadar sabit ki; her şey her şeyle alakadardır. Orman yağmuru

gerektiriyor, yağmur da çok yağarsa orman olur orası. Bak, bir yerde orman varsa oraya yağmur gelir. Yağmur yağarsa ne olur, orman olur. Biri birisiz değil. Yağmur ormanı netice verdi; diyemeyiz, orman yağmuru çekti de, diyemeyiz. İkisi beraber oluyor. Dolayısıyla gerçek muvahhit insan sebeplere takılmaz. Şu iş böyle olmasaydı, benim başıma bu bela gelmezdi, deme hakkımız yok. Gerçi gerçek manada bela diye bir kavram da yoktur. Oraya biraz sonra geleceğiz.

Evet, sebepler ve sonuçlar beraber yaratılır. Risale-i Nur'da Bediüzzaman Hazretleri bunu şöyle ifade eder; "İktiran" yani iki şey beraber yaratılıyor. Mesela vücudumuz mu beyni yönetiyor, beyin mi vücudu yönetiyor belli değil. Bizden önceki nesiller varmış Homosaphiensten önceki nesiller; Neandertaller. Onlarda vücut beyni yönetiyormuş. Öyle fizikî güçleri, kasları varmış ki çamaşır sıkar gibi aslanları boynundan sıkarlarmış. Onlarda kaslar beyni yönetiyor. Şimdi biz kültür nesliyiz, "Homosaphiens" kültür nesli demek. "saphiens" kültür demek, "homo" da insan. Kültür neslinde beyin aktif, beyin vücudumuzu yönetiyor. Onun için biraz hastalıklıyız. Beyin nazik ya! Yani böyle aslanı tutup sıkamıyoruz.

Bütün bu inceliklerin esprisi de zamansızlık kavramını çözmektir. Zaman nedir? Zaman bize göre olayların sıralanışıdır. Elle tutulur, gözle görülür bir nesne değildir zaman; ve gerçekte de yoktur. Sadece bir koordinasyondur. Yani geçmiş ve gelecek arasında hadiseleri koordine ederken sıralarken; biz buna zaman diyoruz. Denge gibi. Yani ben dengeden ibaretim, beni ayakta tutan sibernetik dengedir. Nerede o denge? Elle tutulur bir şey yok ortada. Zaman da öyledir; bir dengedir, bir koordinasyondur. Hadiselerin, geçmiş gelecek arasındaki olayların birbirine olan ilişkisidir. Onun için zamansızlığı tam kavramazsak; biz o zaman ne kaderi anlarız, ne Allah'ı anlarız, ne varlığı anlarız, ne de teknolojiyi tam anlarız. Bilgisayarda zaman faktörü yok gibidir. Evet, içine bir saat koyuyorlar işliyor; ama o bir kavramdır; bilgisayarın şu köşesi 10 bin sene önceyi temsil ediyor, bu köşesi 10 bin sene sonrayı temsil ediyor diyemezsin. Bilgisayarın içinde her taraf baştır, her taraf sondur, her taraf hem içtir, hem dıştır. Bilgisayarın kendisi nedir, bilgidir. Gerçek varlık bilgidir. Ama bazen hard disk diye bir üst kavram oluşuyor. Ana disket, ana rehber ve levh-i mahfuz, diyoruz ya! Bakın, her şey levh-i mahfuzda var, diyoruz.. O ana disket de nedir? Bilgisayarın dışında ekstra bir dosya yaparsan yani 3 boyutlu zamanı aşır 4. boyuta çıkarsan, orada ayrı bir dosya oluşturursan; o dosya bilgisayarın içindeki diğer dosyaları yönetir. İşte kader budur. Zaman üstünden bizi yönetiyor. Evvelden, ahirden değil.

Biz kaderi yanlış anlıyoruz. Sanki kader geçmişteydi, geçmişten bizi itiyor, yönetiyor, zorluyor. Öyle zorlama yoktur. Kader var; ama üstten var. Yani bilgisayarın dışında ayrı bir bilgisayar oluşturmuşsun, o üst bilgisayar alt bilgisayarı yönetiyor, karıştırıyor, serbest bırakıyor. Budur işte kader. Peki, burada bizim irademiz nerede? Biz de kaderin bir parçasıyız, robot değiliz. O bilgisayar içindeki programlar içinde her ne kadar o programlar üst bilgisayar tarafından koordine edilip ayarlanıyorsa da biz de bir dosya olarak irademizle, serbestiyetimizle, dualarımızla o bilgisayarın bir dosyasıyız. Her dosya da bilgisayarın tümüne eşittir, beraber çalışır. Sebeplerin sonuçları, sonuçların sebepleri gerektirmesi gibi bazen biz kaderi etkiliyoruz. Benim bilgisayarımdaki iradem, dualarım, isteklerim, çalışmam levh-i mahfuzdaki kaderi değiştiriyor. Bazen de levh-i mahfuzdaki, o zaman üstündeki kader benim irademi değiştiriyor. Etkileşim, beraber.

Dolayısıyla hiç kimse kader yoktur, ben Firavun gibi serbestim, tanrı gibiyim, istediğimi yaparım diyemez. Böyle bir serbestiyet yok. Çünkü biz kuluz, büyük bir sistemin içinde bir parçayız. Bunun yanında hiç kimse diyemez; benim iradem yoktur, ben bir robotum. Var işte.

Elle tutulur gözle görülür bir serbestiyet var bizde. O zaman iki dosyayı beraber çalıştıracamız. Yani iki dosyayı birbiriyle çatıştırıp imha etmek değil de irade dosyasıyla (cüz'î irade, dua ve ihtiyar dosyasıyla) evrensel hatta zaman üstü kaderin dosyasını beraber çalıştırmamız lazım. Hücre içinde bir küçük bilgisayar var ve kendi içinde bir serbestiyet alanı var. İçindeki DNA'sını, RNA'sını, kimyasını, kirliliklerini ayarlıyor hücre. Ama sonsuz serbest değildir; belirli bir alanda serbesttir. Aynı zamanda beyin tarafından da yönetiliyor. Beynin yönetimi umumi kader oluyor, hücrenin kendi cüz'î iradesi, serbestiyeti, kendi küçücük dünyasını yönetmesi onun serbestiyeti oluyor. İkisinin sınırı ne kadar? Yani nereye kadar hücre serbest, nereye kadar beyin onu etkiliyor? İnsan nereye kadar serbest, nereye kadar umumi kader bizi yönlendiriyor? Bunun sınırı vicdanidir diyor. Üstad Bediüzzaman, kişiden kişiye, olaydan olaya değişir. Beyin bazen öyle bir şok darbe yapar ki bütün hücreleri dondurur, hücrelerin hiç serbestiyeti kalmaz. Allah korusun bir deprem olur; hepimiz fakir düşeriz, sakat düşeriz. Ne oldu? Bilgisayarımızın üstündeki bilgisayar ekstra bir şok emri gönderdi, hepimiz kadere teslim olduk. Kötü müdür bu kadere teslim olmak. Hayır, o da güzeldir. Çünkü bilgisayarın içindeki bütün dosyalar faydalı, bizim bu bilgisayar içinde kötü bir dosya yok, hepsi faydalı. Bakın size bir numune Mevlana Celalettin Rumi'den okuyayım. Kaderin, zamansızlığın, kâlû belânın bir esprisini bir latife olarak, bir şiir olarak:

O, güfti elestü.. (Allah dedi ki; Ben senin Rabbin değil miyim? Senin iradeni durdurup seni kulum gibi yönetemez miyim?)

Tu güfti bela.. (Sen dedin ki; evet ya Rabbi! Sen istediğin gibi beni yönetebilirsin. Umumi dosya varken, küçük dosyanın hükmü önemsizdir.)

Soru: Bilgisayara virüs giriyor ama kadere girebilir mi?

Cevap: Türkçede kader bu manada da kullanılır. Musibet manasında. Sanki her şey rayında gidiyormuş, güzelmiş; Allah depremleri, kanseri, ölümü getirince o da kaderimiz olmuş. Veya kötü bir evlilik yapınca; bu da ekstra bir kader olmuş. Yani kader olmayan bir şey yok, her şey ölçülü ve kadedir.

Şükre bela çist? (Evet demenin şükürü nedir bilir misin? diyor, Mevlana..)

Keşiden bela. (Çok ve çeşitli belalar çekmektir.)

Yani bela çektikçe, kanser oldukça, ölümlü hadiseler yaşadıkça, depremler oluştuğça, kavgalar oluştuğça varlığa varlık katılıyor, sistemler gelişiyor. Ve hiçbir şey de kaybolmuyor; yine hard diskte saklı duruyor. Sadece dosyalar gelişiyor. Sen bir dosya yeniliyorsun ve eski dosya da alt bilgi birimi olarak muhafaza ediliyor. Evrimde de bu böyledir. 1 milyar senede hayat gelişiyor, bütün bilgi birimleri beynimizde, genetik yapımızda kodlanmış. Yani eski bilgiler israf edilmiyor, sürekli yeni bilgiler ve yeni güzellikler ilave ediliyor. İşte kaderin bir tecellisi de budur. Allah'ın Rububiyetini kabul etmenin şükürü ve karşılığı, çok ve çeşit çeşit musibet çekmektir.

Sırr-ı bela çist?

Bilir misin bela çekmenin esprisi nedir?

Yani menem, halkazen-i derge-i fakru fenâ.

Kendinden vazgeçip; umumi bilgisayara ve birlik sistemine bağlanıp o ummana katılmaktır.

İnsan bencildir. Gözümüz, kulağımız içimize dönük çalışıyor. Yani organlarımız içe kapanmış, torba başımıza geçirilmiş bir durumdayız. Ne zaman biz fedakar olsak, şefkatli olsak, feragat göstersek, bencil olmaktan çıkıp umumi varlık bilgisayarına katılıp entegre oluruz ve gerçek varlık, gerçek lezzet işte odur. Yoksa kanser oldu, öldü, kötü evlilik yaptı; yok başına deprem geldi, bunlar hep görüntü. Umumi sistemin güzelliğinin görüntüleridir bunlar. Çirkinlik yok bu bilgisayarda, sadece kavram olarak vardır. Yani sıfır var ama sıfırda bir bilgidir orada, her bilgi de bir varlıktır, her varlık da güzelliştir. Allah'ın kendi sistemi böyledir. Bilgisayar da sıfır var; musibetler var. Bazı dosyalar siliniyor ama hepten kaybolmuyor. Ana diskette, ana levh-i mahfuzda saklıdır onlar.

“Şükür” kelimesini de geçmişken açıklayalım. Biz bu şükür kavramını Türkçeye tam çeviremiyoruz. Şükretti yani teşekkürlerini ilettili, ne demek?! Türkçe olarak tam tercümesi “memnuniyet” demektir. Allah'ın bu mükemmel sistemine karşı memnun olmak demektir. Yani musibet de, hastalık da gelse, deprem de gelse ne kadar kavram bazında kötü bildiğimiz şeyler de olsa, iman sayesinde öyle umumi bir düzen yakalamışız; elde etmişiz ve ona göre yaşıyoruz ki; bütün o musibetler ancak bizi memnun ediyor. Mutlak şükür budur. Hatta “şeker” kelimesi de “şükür”den veya “seker”den geliyor. Arapçadan Türkçeye geçmiştir. Arapçada birbirine yakın sesler aynı kökün manasını bir az farkla taşırlar. Evet, şükür, şeker ve seker insanın nefisini rahatlatır; fikren tam olmasa da hal ve fiil olarak şükürü netice verirler. Nitekim insan tatlıyı ve tatlı meyveleri yiyince memnuniyet hissediyor, rahatlıyor. Beyin özellikle şekerle çalışıyor. Vücutta şeker düşünce, beyin isyan ediyor. Havasızlık, kirli hava beyni çok yorar; bir de şekersizlik. Yoksa insan 40 gün aç dayanabilir. Temiz hava ve şeker yese 40 gün aç durabilir.

Evet, ana bellek var, kader var ve dışarıdan Allah işlere karışıyor. Karıştığı zaman da biz, kader müdahale etti, diyoruz. Aslında her şey kaderdir. Sen bilgisayarın dışına çıkamıyorsun ki; kaderin dışına çıkılsın. Biz kendi vehmimizle şöyle bir dünya kuruyoruz; Allah şu alanları yönetiyor; orada kader işliyor, burada da ben işliyorum. Hayır. Bizim dünyamız da, bizim irademiz de, bizim dualarımız da o umumi bilgisayar içinde sadece ayrı bir dosyadır. Ayrı bir dosya var; ama beraber çalışır ve birbirinden etkilenir. Üstad Bediüzzaman “Şahı Geylaninin duası ile ezeli kader değişti” diyor. Ezeli kaderi yani ana bellek bile değiştirebiliriz.

Ne zaman biz bu duruma geliriz? Umumi sisteme biz de Şahı Geylani gibi teslim olsak “Ya Rabbi senden gelen her şey güzeldir, senden gelen her şey nimettir, senden gelen her şey varlıktır” diye tam tevhidi yaşasak; teslim olsak, o zaman ne olur biliyor musun? Teknik olarak izah edeyim: Sen küçücük dosyanın içinde bilgi iken umumi sisteme entegre olmuşsun, her dosyaya karışma hakkın doğmuş. Veli işte odur. Küçük bir dosya iken, küçük bir bilgi birimi iken umumi entegrasyon, umumi bilgisayar sistemi içinde küçük bir dosya iken, kendi iradesinden vazgeçmiştir. Ve demiş “Ben küçük bir dosya olmak istemiyorum, umumi dosyaya karışmak istiyorum, ben kimliğimden, rengimden, şeklimden vazgeçiyorum, umumi sisteme kendimi feda ediyorum.” İşte bu makamda umumi bilgisayarlar içinde bütün dosyalara karışma hakkı olur. Kadere müdahale budur. Halk arasında var ya “Kaderini sen çizeceksin.” O da doğru. Yani bir açıdan kader, Rabbimizdir bizi yönetiyor, bir açıdan da biz kaderimizi çizeriz. Ne kadar sistemle bir olsak, ne kadar hür olabilesek, o kadar kaderimizi daha çok renklendirebilir ve değiştirebiliriz.

Kaderi geçmiş zamanın bir ucu gibi görmeyin, bu insanı yanıltır. Sanki kader geçmiş zamanın ucuymuş, oradan bizi zorluyormuş, biz de robot gibiymişiz, bu yanıltıcı. Kader; zamansızlık demektir, zaman üstü demektir. Bizim alt dünyamızın bilgisayarını yöneten 4. hatta 5.

boyuttan ekstra bir müdahaledir. Bak baştan demiyor. Zaten zamansızlığı çözemsek kaderi de anlayamayız. Bir daha hatırlatıyorum; yani zamansızlıkla zaman kavramı... Evet, zaman da var, dosyalar ekrana gelirken belli bir sıraya göre geliyor. Zamansızlıkla zamanı -irademizle kaderi beraber değerlendirdiğimiz gibi- birbirine aykırı görmeyip, beraber, birbirini tamamlayan iki gerçeklik olarak görmeliyiz. Bazen olayları zamansızlık; boyutundan bazen de zaman çerçevesi içinde ele alacağız. Ekrana geliş itibarıyla bir süreç var, bir sıra var, orada zaman var. Ama hard disk itibarıyla hatta o bilgisayarın yöneten üst bir bilgisayar itibarıyla zaman yoktur. Hepsini bir anda görüyor. Bilgisayarımızı yöneten üst bir bilgisayar olsa, bizim bilgisayarımız içindeki bütün bilgileri bir anda hepsini birden görür; başı sonu ortası dışı olmaz.

Kalû Belâ meselesine geliyoruz yavaş yavaş. Kaderden Kâlû Belâya geçeceğiz. Kalû Belâyla ilgili İslam literatüründe iki tane bilgi var. Bir tanesi; sofilerin, tasavvuf ehli velilerin tespitidir ve bu bilgi bizim tefsir kitaplarına da geçmiş; maalesef ayete %100 aykırı olduğu halde. O bilgiler yanlış demiyorum, ayete aykırı. Çünkü ayet; zaman itibarıyla “Kalu Bela”yı ele almış, biyolojik yönünden ele almış; sofiler ve eski müfessirler ise, gaybi boyutuyla, metafizik, zamansızlık itibarıyla ele almışlar. İki bilgi de doğru, fakat ilk etapta çelişiyor gibi görünüyor. Müfessirler de gayb âlemine bakmışlar, ayeti öyle tefsir etmişler. Ayet A diyor, biz nasıl B diyebiliriz? dememişler. Bakmışlar, gayb âleminde o gerçek öyle gözüküyor, onun için B şikkını seçmişler. Şimdi zamansızlık itibarıyla bütün insanlar, mesela 1 milyon sene içinde belki 60 trilyon insan bir anda Âdem’in sırtından alınıp ruhları şahit gösteriliyor. Yani zamansızlık ufkunda Allah onlara sesleniyor. Ama bunu geçmişte olmuş gibi algılamayın. Zamansızlık bize göre geçmiş gibi görünür, başkasına göre gelecek gibi görünür. Hakikatte ne gelecektir, ne geçmiştir. Zamansızlık, zamansızlıktır, zaman üstüdür. O bir andır sadece. Onun için gerçek varlık bir andır demişler. Zaman göreceli bir kavram, nisbî. Ekrana geliş itibarıyla vardır; hard disk itibarıyla yoktur, bilgisayarın içi itibarıyla yoktur. Zamansızlık itibarıyla bütün insanlar birden Âdem’in sırtından alınıp, Allah ruhlara kendi dilleriyle “Ben Rabbiniz değil miyim” dediğinde hepsi diyor ki; “*Evet sen Rabbimizsin, sen bizi doğru dürüst yarattın, senin yaratmanı, ubudiyetini kabul ediyoruz*” diyorlar. Bu, zamansızlık itibarıyla olduğu için veliler onu geçmişte olmuş gibi görüyorlar. Zamansızlık bir açıdan geçmişe de şamil, geleceğe de şamildir, ikisini de kuşatır. Yani bir veli de bunu gelecekte olacakmış gibi görebilir. Sistem aynı sistem, başka veli de geçmişte olmuş gibi görebilir. Bakış açısı farklı olur, sadece. Fakat gerçekte bir andır, zamansızlıktır. Ve bütün tefsirlerde öyle anlatılır.

Allah *Elestü bi Rabbiküm* (Ben sizin Rabbiniz değil miyim!) dedi. Onlar *Evet Sen Rabbimizsin* dediler, ondan sonra kâfirler bu sözü unuttular, kâfir oldular; müminler ise, unutmadılar, Müslüman kaldılar, diye anlatılır. Fakat Kur’an’ın anlatımı böyle değil. Kur’an ekrana geliş itibarıyla işi ele alır. —Ekrana geliş itibarıyla- biyolojik boyut oluyor ki; Süleyman Ateş hocanın dediği söz, bu manaya geliyor.

“Biz Âdem’in sırtından çocuklarını alıp da şahit gösterdik” demiyor Araf 172. ayet. “*Biz Âdemoğullarının (Âdem’in demiyor) sırtlarından zürriyetlerini alıp onlara ben Rabbiniz değil miyim, dedik. Onlar evet biz senin rububiyetini kabul ediyoruz, dediler*” diyor. Yani Kur’ana ve Biyolojiye göre insan ana rahmine düştüğü zaman bu sözleşme oluyor. Her insanda ayrı ayrı olur. Bunun biyolojik boyutunu da izah edeyim:

Erkek menisi 46 kromozom iken, Cenab-ı Hak bir kanun ile onu 23’e bölüyor önce. Çünkü yarısı anneden yarısı babadan gelecek. 46 anneden, 46 babadan gelse 92 olur, insan olmaz. Mutlaka yarım olacak. Çünkü gerçek varlık yarımlardan oluşur. Erkek yarım varlık, kadın

yarım varlık; artı eksi birbirini tamamlıyor. Bu da kâinatın, fitratın bir kanunudur. Yani eksik olmak, kusurlu olmak değildir. Başka bir şekilde kusurunu telafi edersin gerçek varlık olursun. 46 kromozom meni olacağım diye beyinden bir emirle bölünüyor. Fakat bölünmeden önce 3 saat boyunca 23 kromozomlu bir şerit diğer 23'e sarılıyor. Bu da ayrı bir mucizedir. Çünkü daha önce sarılı değilken; bölüneceğiz diye sarılıyorlar. Sarılırken gen takası yapıyorlar bu 23'le diğer 23. Bundan ona gen gidiyor, ondan da buna gen gidiyor, 3 saat boyunca gen takası yapıyorlar. Gen takası bitince bölünüyor; bu sefer 23 kromozomlu biri meni hücresi oluyor. Öbür hücre de 23 kromozomlu oluyor. Burada meni hücresi babanın hücresinden apayrı bir hücre oldu; çünkü 3 saat boyunca gen takası yaptılar. Annenin yumurtası da bölünme safhasında bu süreci yaşıyor. O da annenin %100 benzeri değil. Bir de o yarım diğer yarımı gelip tamamlıyor ve burada da gen takası oluyor. Adeta insan biyolojik itibarıyla yepyeni bir insan, yavru oluyor. Bir de anne karnında aldığı duygular, gıdalar, doğarken yaşadığı sıkıntılar, aldığı eğitim, terbiye, bütün bu süreç ruhumuzu oluşturuyor. İşte ruh budur bir süreçtir, bir dengedir, bir bilgidir. Ruh madde değil, ruhu madde olarak algılamak yanlıştır. Ruh bir bilgidir, ilimdir.

İlim nedir? Bakın gen takasıyla yepyeni bir kişilik, bir ilim oluştu. Bu ne zaman oluyor? İşte ana rahminde dölleme bitince bu oluyor. Dölleme olur olmaz Cenab-ı Hak fitrat diliyle soruyor; "Ben Rabbiniz değil miyim?" ve onlar "Evet, Sen rabbimizsin" diyorlar; fitrat diliyle. Ayet devamında diyor ki "Biz böyle yaptık ki demeyesiniz babamız müşrikti, biz de müşrik olduk" yani babam müşrikti, kötüydü ben de gen olarak ona çektim deme hakkınız yok. Çünkü kromozomda gen takasıyla yeni bir kişilik oldu. Yarımdı, yarım da anneden geldi orada da gen takası yapılmış, ikisi birleşti ayrı bir kişilik oldu. Ayrı bir eğitim aldık, ayrı bir gıda yedik, ayrı bir hava teneffüs ettik, ayrı su içtik yepyeni bir insan olduk. Ve tek başımıza Allah'ı bulma imkânımız doğdu.

Hatta Cenab-ı Hak farklılık kanunu biraz daha hızlandırıyor; insan babasını, annesini geçmek istiyor, yeni bir hakikati bulmak için yeni bir gerçeği bulmak için. İşte Süleyman Hoca ayeti tefsir ederken bu boyutuyla tefsir etmiştir ki; haklıdır. Demek Biyolojik boyutuyla geçmişte olmuş bitmiş değil bu olay. Ayrıca dinî hakikatler evrenseldir. Bir kereye mahsus, bir kişiye mahsus değildir. Sayısız örnekleri var. Yani her birimiz ana rahmine düştüğümüz saatte, dölleme biter bitmez, bela (evet) demişiz. Ne demişiz; fitratımız sağlam, gözümüz var, kulağımız var; biz mükemmel bir yaratıcı ve mükemmel bir yaratık da Rabbini bulabilmeli, müşrik olmamalı. Merak ettim; Kur'an, o kadar günah varken niye şirki seçmiş burada? Bu seçim çok enteresandır. Çünkü en büyük günah şirktir; bölücülüktür, gerçeği bölmektir. Çünkü gerçek güzellik, gerçek varlık, gerçek nimet bütünlüktür. Yani kadere imandır, kadere göre yaşamaktır. Bölücülük ise o entegrasyonu bölmek, sistemi bozmaktır. Zina neden kötüdür? Çünkü sen sisteme aykırı davranıyorsun. Kumar niye kötüdür? Çünkü beynin salgılama mekanizmasını bozuyor. O mükemmel kader tarafından çizilmiş, yaratılmış düzeni sen bozuyorsun. İntihar niye kötüdür? Sen mükemmel bir düzene son veriyorsun. Hırsızlık niye kötüdür? Hukuk dairesinde bir mal takası yapılmış, düzen sağlanmış, sen o düzeni bozuyorsun. Bütün bu günahların içinde bölücülük var. Üstadın tabiriyle; menfi, olumsuz bir taraf var. Onun için kadere teslim çok büyük bir meziyet sayılır. Kadere iman diğer 5 rüknü de beraberinde getirir ve onları insana yaşattırıyor; melekleriyle, peygamberleriyle, kitaplarıyla, Allah'a imanıyla, hepsini insana yaşattırıyor ki -başta da söyledim- imanın 5 rüknüne bir ayet ayrılmış; Bakara 285. Kadere -ki bu birinci ayetten iki kat daha uzun olmasına rağmen- bir ayet ayrılmış. Kaderin esprisi de o ilk ayette şöyle ifade edilir:

Biraz önce bahsettik ya; bizim irademiz ve serbestiyetimiz de var, %100 kaderin mahkûmu değiliz; ama tanrı değiliz; yaratıcı da değiliz. Peki, iki tarafı nasıl beraber götürürüz? Ayet onun şifresini veriyor; dua ve istiğfarla. Olumlu ve güzel şeyleri yapmak için dua edeceğiz, olumsuz şeylerden kaçmak için de istiğfar edeceğiz. Maalesef duayı da biz öldürmüştük.

Dua deyince; türbeye gidip İhlâs, Felak, Nas okumayı anlıyoruz. Geçen televizyonda Peygamber Efendimizin duası diye anlatılıyor. Öyle anlatıyorlar ki; Peygamber Efendimiz bir sofî, ara sıra Allah'a yalvarıyor, aciz, çaresiz. İslam'da dua o değil. Dua; varlığa katılmaktır, dua projeler geliştirmektir, dua faaliyettir, dua yalvarıştır, dua şevktir; umuttur. Dua çok evrensel bir şeydir. Demek dinî kavramlar evrensel iken, gerçek varlığın içinde aktif birer rol iken, aktif birer hakikat iken biz onları hurafeleştirmişiz, birey bazına indirmişiz, Peygamber bile gözümüzde sofî, sarıklı, sakallı, ara sıra din işlerine bakan, ara sıra adam öldüren... Çok kötü bir manzara çizmişiz. Onu için; insanların Müslüman olmaması konusunda kader onlara biraz özür tanıyor. Çünkü insan bildiğinden sorumludur. Kader eşittir bilgisayar sistemi, kâinatın umumi bilgisayarı. Sen adamın dosyasına yanlış bir bilgi yüklemişsen adam mazur sayılır; dindar olmazsa da, adamın kaderinde imansızlık da olsa, belki o cennete gider, biz ise cehenneme gideriz.

Ey Müslüman sen dini hurafe olarak tanıttın; ezanı öcü olarak anlattın millete, terörizm diye İslam'ı anlattın; sen dinini katlettin, binlerce evrensel kavramı –başta kader olmak üzere– yobaz, gerici, anlatılmaz, yaşanılmaz bir hakikat olarak anlattın; adamın bilgisayarına doğru düzgün bir bilgi yüklemedin ki; adam Müslüman olsun. Haliyle o cennete gider, sen de cehenneme gidersin.

Soru: Şimdi, iman edenler her şeye rağmen iman etmiyorlar mı, orada biraz torpil geçilmiyor mu?

Şimdi bak bilgisayar sistemi diyoruz, her şey bir bilgidir. Bak burada konuşmamız bir bilgi, dinlemeniz bir bilgi, adamın kötü olması bir bilgi, iyi olması bir bilgi, cennete gitmesi bir bilgi, cehenneme gitmesi bir bilgi, işte kader budur. Peki, hadisenin özü nedir? İyi bilgi, kötü bilgi! Yani bilgi olmayan bir nesne yoktur; kâinatta dijital olmayan bir şey yok, tepeler dağlar her şey dijitaldir, her şey matematiksel ve geometriktir. Her şey bilgidir. Burada biz Allah'ın yardımcılarını oluyoruz. Ayet: “Ey müminler Allah'ın yardımcılarını olun!” diyor. Allah'ın yardımcılarını ne demek; Allah sonsuz kudret sahibi? Yani sisteminin yardımcılarını olun demektir. Sistemini güzelleştirmek demektir. Adam ezanı öcü olarak biliyorsa, biz de ezan okumakla adama tebliğ yapmış olmayız. Kur'an'da “Beyyine gitmeden adam kâfir olmaz” diye ayet var, Beyyine suresi, 98. sure.. “Beyyine” açık delil demektir. Açık delillerle gidip diyeceksin ki Allah'a iman bu demek, kadere iman bu demek, Âdem'e iman bu demek, Nuh'a iman bu demek, kıyamete iman bu demek, ölüme iman bu demek.. Hepsini doğru bilgilerle donatacaksın, buna rağmen adamın sisteminde bilgisayarında kurt varsa, virüs varsa, bu sağlıklı bilgileri reddedip kabullenmezse anlarız ki, virüslü bilgisayarların yeri çöplüktür, yani cehennem. O zaman o adam mesul olur. Eğer adam safsa, 1. kalite bir bilgisayar sahibi ama binlerce kw değerinde hard diski var; belki bizden çok daha zeki ve akıllı; fakat Müslümanlardan adamın kaderini değiştirecek kimse yok. Demek bu, umumi sistem içinde bizim sorumlu olduğumuz manasına gelir. Madem Müslümanız öyle ise biz sorumluyuz. Adamın bilgisayarına doğru bir bilgi yüklemeysek, o zaman; bu dosya yetersizdir, aktif değildir, diye sistem dışına biz itilebilir, çöpe biz gidebiliriz. Çünkü hangi dosya hangi bilgisayar aktif görevini yapmazsa, virüslenir veya kurtlanır veya çürük davranırsa onun yeri

seleksiyondur. Hz. İsa'nın tabiriyle “*dışa atın*” emrine mahkûm olmaktır. İncil’de “dış karanlığa atın” diye geçer. Cehennem’in bir ismi de dış karanlıktır, yani sistem dışı. Aslında dış karanlık diye bir şey yok. Her tarafta sistem aynı, ama dışa atılıyor, sistemin dışına atılıyor. Düşün ki bir insan için en büyük azap nedir; biliyor musun? Anasının babasının kardeşlerinin ailesinin onu aileden kovmasıdır, sistem dışına atmasıdır. Bu çok büyük bir azap!. İnsanın sevdiklerinden ayrılması kadar büyük bir azap yoktur.

Hulasa: Sofiler zamansızlık itibari ile görmüşler, kâinatın umumi hard diski itibarıyla görmüşler, orada zaman olmadığı için Kalu Bela şöyle görüyor: Bütün insanlar bir anda Âdem’in sırtından (Âdem de orada 60 metre boyunda, 7 metre omuzlarıyla, öyle anlatılır hadislerde. Metafizik Âdem öyle gözüktür.) bir anda bütün insanlık onun sırtından zerrecikler gibi alınıyor ve Allah onları şahit gösteriyor: “*Ben Rabbiniz değil miyim!*” diyor. Sonsuz zaman içinde bir arada görünen o ruhlar *Evet Sen Rabbinizsin*, diyorlar. Fakat bu zamansızlık hakikati, Kur’anda zaman içinde biyolojik gerçekler olarak ifade edilir. Samimi olarak söylüyorum; hiçbir bilim adamı bu biyolojik meseleyi bilip de hala imansızlıkta direnirse, işte o cehennemi hak eder. Çünkü bu 46 kromozomlu hücrenin ikiye bölünmesi başlı başına bir mucize, bir plan, bir proje. Gen takası yapması apayrı bir mucize! Yani o hücre gen takası yaparken kör olabilirdik, sakat olabilirdik; ama bak hiç biri olmuyor. Hep sağlıklı gen takası yapılıyor. Ayrıca anneden gelen hücre yarım bir hücredir, 23 kromozomludur; babadan gelen hücre de 23 kromozomludur. Bu 23’ün gen olarak öbür 23’e uyması için sonsuz ihtimalde tek bir ihtimal var. 300 000 hücre içinden bir tane seçiliyor, o gidiyor uygun hücre olarak. Çünkü uygun gitmediği zaman çocuk olmuyor.

Soru: Âdem’in sırtından zürriyeti bir anda alındı, deniyor. Bu ne demektir? Cevap: İşin hakikati zaman içine girdiği için bir anda, deniliyor. Yani bizim bildiğimiz zamanın bir kavramı kullanılıyor. An nedir biliyor musunuz? An bütün varlık demektir. Anı açalım, güzel bir soru sordunuz.

Soru: O zamana ait bir şey?!

Cevap: An zaman değil, varlığın kendisidir. “An” Arapça bir kelime, yakın demek, şimdiki, şimdi. Şimdi ne var; bak maddeden başka bir şey yok. Eğer “şimdi” kelimesini tam kurcalarsak, “şimdi” diye bir kavram oluşturursak, zamanı unutursak, zamanı bilgisayarımızın dışına çıkartırsak, koordinasyonlarını bozarsak; maddeden başka herhangi bir nesne yok kâinatta. Allah, ruh, cin, melek nerede kaldı? Onlar işte işin şahs-ı manevileri, ruhani boyutları, üst katmandan koordinasyonlar, bilgiler, programlar ve yazılımlar; madde değil onlar. Ama “şimdi” dese; bilgisayarın içine girdiğin zaman ey bilgisayar neredesin, diye ellersen; ekrandan, klavyeden başka bir şey bulamazsın. O boyutuyla bakarsın. Onun için materyalistlerin bir kısmı haklı olarak materyalist oluyorlar. Çünkü bir an düşünüyorlar. Fakat insan soyut ve sonsuz hakikatleri kavrayabilen bir beyine sahip olduğu için -beynimiz sonsuzu kavrayabiliyor- o zaman meleğe de inanması lazım, cine de, ruha da, Allah’a da.. Nedir onlar? İşin şahs-ı manevileri, tüzel kişilikler, kollektif yapılar, bilgi dosyaları, yazılımlar. Hakiki varlık da işte budur. Çünkü maddi somut boyut sadece bir anlık görünüyor.

Demek bu boyuta göre zaman var, ekrana geliş itibarıyla zaman var, sıra var, ama hard diske göre, bilgisayarın içine göre, hatta o bilgisayarı yöneten üst bir bilgisayar varsa ona göre zaman yoktur. Allah zamandan münezzehe ifadesinin manası da budur. Üstad Risale-i Nur’da 23. Söz’de Allah’ı öyle tarif eder: “Hem zamandan münezzehe hem mekândan münezzehe, hem her yerde hazır nazır, her ihtiyacı bilen, her sesi işiten.” Osmanlıca olarak Allah’ı tarif ediyor, yani bu ayeti tarif ediyor. Başı sonu yok; yer yok, zaman yok... Son var mı? Sadece bir ilim

ve sonsuzluk. Sonsuzluk çok önemli! Biz burada sonsuzlukla ilgili 4–5 program yaptık. Evet, zaman içinde dar noktalarda boğulmayı, sonsuz şeyleri algılamak çok önemli bir meseledir. Zaten bizi kâfirlerden ayıran fark da budur. Kâfir bilgisayarın ekranında, klavyesinde, renklerinde boğuluyor, biz bütün bilgiyi kuşatıyoruz bir anda. Kâfir, sonlu düşünür. Dünyayı da sonlu görür, varlığı da öyle görür, Âdem'i de sonlu görür, Nuh'u da sonlu görür, kıyameti de bir tane görür. Ama gerçek mümin her şeyi sonsuz görür. Gerçek iman her sahada sonsuzluktur. Fakat maalesef! Bir insan gördüm çok yakın birisi bana. Çok kuvvetli imanı var yani Allah için kendini feda edebilir. Ve çok sıkıntı çekti. Bu kadar imana rağmen bu insan niye bu kadar yanlış yapıyor, kötü işler yapıyor, imanının gereğini yaşamıyor diye sordum. Bir anda şu cevabı buldum. Sonsuzluk kavramını bilmiyor dolayısıyla gerçek Allah'a inanmıyor. Onun kafasında hayalî bir Allah var, hayalî bir namaz var. Namaz kılarken de o kendi içindeki hayalî Allah'a namaz kılıyor. Her şey küçük onun dünyasında, dolayısıyla yaptığı neticeler de küçük kalıyor. Onun içindir ki; cennette bir insana Dünya kadar yer verilecek denilmiştir. Ne demek? Ya ben kim olmuşum, 60 kilo etim nasıl bana dünya kadar cennetten bir yer verilir? diye sorulursa, bu sonsuzlukla izah edilir. Sonsuzluk kavramı ve imanıyla öyle sonsuz bir varlık, bir gelişme, bir mükemmellik, bir sağlık, bir iman, bir aktivite yakalıyorsun ki o işin mükâfatı ancak dünya kadar bir yer olmalı. Onun için biz çok şanslıyız imanlı olduğumuz için. Fakat isimde kalmayacağız.

Geçenlerde bir ansiklopedide okudum; Türkiye'nin resmi dili Türkçe, İngilizce, Fransızca yazıyor. Ansiklopedide yazıyor. Neden yazıyor? Çünkü bütün okullarda Fransızca ve İngilizce öğretiliyor. Adam da o bilgilere dayanarak Türkiye'nin resmi dili Türkçe, artı İngilizce artı Fransızca yazmış. Bugün Türkçeden İngilizceye veya İngilizceden Türkçeye kitap çevirebilecek kaç insanımız var? 10 kişi bulabilir misiniz? Neden? Çünkü küçük düşünüyoruz. Yani 3–5 tane kelime bilmekle dil bilmiş olmuyor ama kendini dil bilmiş olarak takdim ediyor. Bu bizde bilgi kıtlığı ve küçük düşünmek demektir. İman da böyle; yani Türkiye'nin % 99'u Müslümandır, diye yazabiliriz ansiklopedilerde. Biz Müslümanız; kaderimiz niye böyle kötü gidiyor? diyebiliriz; ama maalesef sonsuzluk manası itibarıyla Allah'a inanmış, kaderine teslim olmuş, onun sistemiyle entegre olan çok az insanımız var. Ayşe Hanım sorabilir; kaç kişi olsa yeter? 40 kişi. Tasavvufta var; eğer 40 tane veli olursa o toplum helak olmaz. Eğer bunlar bir toplumda 40 kişinin altına düşerse o toplum helak olmaya mahkûmdur, kaderi kötü gider, kaderleri kötü olur.

Soru: Yani şimdi, inananlar tam anlamıyla inanmıyorlar mı? Bu dediğiniz bu manaya geliyor; konuşmanızdan inanmışlar da neye inandıkları belli değil, diye anlıyoruz.?

Cevap: Bak gerçeklik şöyledir: Bugün konumuz kader ama bilgiyle gidiyor. Çünkü bilgi olmadan kader anlaşılmaz ve gerçek kader bilgi demektir. Diyelim ki burada yaklaşık 400 gram su var; ama buradaki su iş görmediği için netice vermiyor. Buraya 100 gram daha su koyarsak ve devamını da getirebilirsek, süreklilik sağlatabilirsek, buradaki su bütün bu evin içini ıslatabilir, burayı bir bahçeye çevirebilir. Az da olsa, damla damla da aksa. Bizde saklı, sınırlı bir iman var. Her sahada; kadere imanda da, Allah konusunda da... Bu aktif hale gelmiyor. Yani bardağı taşırmıyor. Bardak taşıtıktan sonra aktif hale gelir. Bazen taşıyor, sonra sönüyor. Çünkü devamı gelmiyor. İşte imanı devam ettiren ibadettir, ilimdir. Burada az çok önemli değil. Onun için iman imandır demişler. Ya hep ya hiç! Az iman, çok iman yok; aktif iman, pasif iman var. Bu çok önemli, iman imandır. Ama aktif iman yok bizde. Bir ayet bunu şöyle ifade eder: *Kim inanmamışsa ya da imanı kendisine fayda vermemişse işte o cehennemliktir..*

Bardaktaki su bir ay durduğu zaman artık kokmaya başlar. Din ve düzenden çıkmış olur.

Yani bugün Müslümanlık bir hastalık olmuş. Obsesyon. Adam elini yıkıyor, iyi yıkandı mı, yıkanmadı mı, banyo yapıyor; acaba iyi yıkandı mı yıkanmadı mı, namazım oldu mu olmadı mı? Böyle her şeyden şüphe eden, düzen bilmeyen, varlığı tanımayan, zamanı bilmeyen, kendisini tanımayan, çevresini tanımayan, bencil, kendisinden başka bir şey düşünmeyen insan tipleri. Biraz şaka olarak söylüyorum; ama gerçek payı da var; Müslümanların zenginleri Yahudi olmuş, fakirleri de Hıristiyan gibi yaşıyor; ortada Müslümanlık yok. Dolayısıyla İslam dini hak din iken niye ürün yok, demeye hakkımız yoktur. Ortada olmayan bir şeyden meyve çıkmaz. Rüya âleminde de öyle gözüktükler; zenginlerimiz Yahudi diye gözüktükler, fakirlerimiz de Hıristiyan diye gözüktükler. Yani ben bunu rüyamda da gördüm. Başkası da gördü, uydurmuyorum. Kur'ana uygun, Hz. Muhammed'e uygun, evrensel, denge düzeni, sonsuz aktivite, sonsuz iman. Bak sahabedeki imanın bir örneği şudur; okul okumamış, üniversite okumamış ama sonsuzluğu kavramış. Ne demek sonsuzluğu kavramış; bir sahabe bütün varını yoğunu feda edip, çoluk çocuğunu bırakıp, 1 sene boyunca yolculuk yapabiliyor. Ta Kazakistan'a gidiyor orada hizmet ediyor. Medine'den Kazakistan'a insan 1 senede ancak gidip gelebilir. 1 sene de yetmiyor, 1 sene 4 ay. Bu, işin sırf yolculuğu! Çöl, ekmek yok, gıda yok, su yok, tehlikeler diz boyu, her taraf düşman memleketi. İşte bu sonsuzlukla izah edilebilir. Hz. Peygamber sahabelere o sonsuzluk kapısını açtı.

Sonsuzluk kapısı nasıl bedevilere açıldı? diye merak edebilirsiniz. Bakın bizim köyde olmuş bir fıkradır; iki köylü çöl gibi bir yerden geçiyorlar. Çöl de baştanbaşa diken. O dikenler öyle sık olur ki çölde; hayvan değil, insan değil, yılan bile geçemez. Çölün kenarında sadece yol var yalnız. Birisi diyor ki; Allah'ın bıçağı ne kadar keskin ki; bunları tane tane sivriltilmiş. Diğeri de; oğlum demiş, Allah sivrilin demiştir. Hepsi de bir anda sivrilmiştir. Bak birisi bıçak gibi algılıyor. Sanki Allah tane tane dikenleri sivriltiyormuş gibi algılıyor. Diğeri, biraz daha zeki! Köylü o da köylü, akraba ikisi. Oğlum demiş, Allah böyle bıçakla sivriltmiyor. Bir emir veriyor, hepsi sivriliyor demiş. Sonsuzluk bazen köylülerde de yakalanır. Adam şehirli olur, bencil olur, yani yanında fakir birini görüp de içi cız etmeyen insan nasıl sonsuzluğu algılar? İsterse bakan olsun, isterse profesör olsun, isterse başbakan olsun. Ne demek bu? Bu fakir milletteki gelir seviyesi iki bin dolar seviyesinde gerçekten. 5 senede 200 milyar dolar çalınmış. Böyle bir millete Allah yardımcı olur mu, rahmet eder mi? Çünkü bencillik var. Adam o kadar zengin olduğu halde, Marmara'nın bilmem kaçta kaç onun, halen banka vasıtasıyla millettten hırsızlık yapıyor. İmansızlık işte budur; bencilliktir.

Soru: "Ey iman edenler, iman edin" diye bir ayet var. Bu ne demektir?

Bu çağrı, Ehl-i kitab içindir. Ehl-i kitab, Yahudi ve Hıristiyanlar.. Onlar o zaman Kur'ana inanmadıkları için, Kur'an onları imana çağırıyor. Ey iman edenler iman edin, diyor. Bu emir bizim için de geçerli. İsmimiz Müslüman; ama Kur'an bize, bir daha iman için çağrı gönderiyor.

Hulasa; imanın, başta kadere imanın gerçek ölçüsü şudur; her şeyi, herkesi kendin gibi görersen gerçek imana yaklaşmış olursun. Ve bu noktaya gelmedikçe hiç kimse ben gerçek imanı elde ettim diyemez. Her şeyi herkesi; taş, toprak, bütün varlığı kutsal bileceksin, her olayı kutsal bileceksin. Kanser olmuşsun; bu ne büyük bir nimet! diyeceksin. Her olayı her şeyi kendi öz varlığın kadar seveceksin. Başta ölümü seveceksin. "*Ölümü sevmeyen bizden değildir.*" Bir hadiste Peygamber (a.s.m.) sahabelere diyor ki; bir gün gelecek siz şöyle şöyle

yenileceksiniz. Artık cihad edemeyeceksiniz. Ya Rasulallah biz o zaman az mı olacağız; çok mu? diyorlar. Hayır, siz belki 5 kat daha çok olacaksınız, diyor. Nasıl olur biz az iken yeniyoruz, çok iken yeniliriz? Ölümü kerih göreceksiniz, iğrenç göreceksiniz, diyor. Evet, başta ölüm, para kaybı, övülme sövülme meselesi, dedikodu olsun ki kadınlar için iftiraya maruz olmak çok büyük bir azaptır ben bilirim. Erkekler malda kaybedince onlara çok büyük bir azap olur, kadınlar iftiraya uğrayınca onlara çok büyük bir azap olur. Bu gibi kritik noktalarda dahi ey musibet, ey kader sen ne güzelmişsin? Nereden geldi bu güzellik, diye iç dünyamızdaki entegrasyonu, bütünlüğü bozmayacağız, ona teslim olacağız. Kadere teslim olacağız. “*Men amene bil kaderi emine minel kaderi*” Kadere iman eden yani kadere gereği gibi bağlanan bütün sıkıntı ve kederlerden, bunalımlardan kurtulur. Evet, her şeyi, her olayı herkesi kendin gibi seveceksin. Çocuklarım bana kızıyor; “Sen yabancı kızları bizim gibi görüyorsun.” E ne yapayım gerçekte öyle; hepimiz kardeşiz, hepimiz akrabayız. Varlık bir tane! Yani kâinat bilgisayarı dışında başka bilgisayar yok ki ben birilerini yabancı göreyim; birilerini yakın göreyim, birilerine torpil geçeyim birilerine geçmeyeyim. Gerçek iman budur. Hz. İsa da bunu yaşatmak için; annesi kardeşleri gelmiş, yâ İsa dışarıda annen ve kardeşlerin bekliyor, dendiğinde; annem, kardeşlerim kim? diye sormuş. Ve gerçek annem de sizsiniz, kardeşlerim de sizsiniz, demiş. Gerçi anasını kardeşini çok seviyor Hz. İsa, onlara çok bağlı ve onları yetiştirmiş de. Bazı dinsizlerin sandığı gibi İsa ailesini reddetmiş demek değildir. Yani iman dairesinde herkesi ailen gibi görüyorsun; herkesi annen gibi görüyorsun, herkesi kardeşin gibi, kızın gibi görüyorsun. İman bu bütünlüğü sağlıyor. Onun için iman mucizedir; başta Allah’a imanı; sonda kadere iman.

Kadere iman son rükündür fakat bir açıdan ilk rükündür. Çünkü melekleri, peygamberleri göremiyoruz; Allah’ı da göremiyoruz; ama kaderi her yerde avuçlayabiliyoruz. Her şey kader, her olay kader! Onu görebiliyoruz, avuçlayabiliyoruz, tartabiliyoruz. Bilimini yapabiliriz. Yani kâinata ölçü var mı yok mu, geometri var mı yok mu bunun ispatı zor değil, kolaydır. Gidersin bir Lise mektebine en dinsizine de kâinatın her yerinde mükemmel bir matematik ve geometri olduğunu ispat edersin, ama Allah’ı gösteremeyebilirsin, melekleri gösteremeyebilirsin. Gerçi bana göre onlar da aynı derecededir. Ben onlara da görüyor gibi inanıyorum. Ama dinsizler için kadere iman somuttur. Ve kadere iman somut olduğu kadar soyut kısmı daha yüksektir. Yani 5 milyar sene dünyanın ömrü var ve belki 5 milyar sene daha yaşayabilir. Bu 10 milyar sene içindeki bütün olayları bütün hadiseleri bütün olan bitenleri bir düzen, ahenk, güzellik içinde, mükemmel bir bilgisayar içinde dosyalar olarak görmek ve onlara katılmak ve o bilgisayar içinde yerimizi, dosyamızı saklayıp yokluktan, ölümden ve yok edici hastalıklardan o şekilde kurtulmak. Bu şiir değil, bu gerçektir yani. Yaşayanları var, binlerce milyonlarca yaşayanı var.

Bu hakikatin bir kısım ölçüleri şudur; şirk yok. En büyük günah şirktir. Kalu Bela meselesinde şirkin en büyük günah olmasının esprisi de odur. Gerçi her günah şirktir zaten. Yani her günah bir az sistemi bozuyor. Evlilik helaldir. Çünkü sistemi bütünlüyorsun, tamamlıyorsun. Zina kötü, çünkü sistemi bozuyorsun; aileyi bozuyorsun. Ticaret serbest. Aslında ticarete de fazla mal kazanıyorsun. Bunu 2 liraya mal edersin 5 liraya satıyorsun. 3 lira fazladan millete hırsızlık yapmış gibi oluyorsun? denilirse, cevap: Hayır! Çünkü burada bir düzen var, bir entegrasyon var, bu helaldir. Ama hırsızlığın, 3 kuruş değil 1 kuruşu da çalsa hırsızlık, hırsızlıktır. Kur’an-ı Kerim’in bir mucizesi de budur; hırsızları kâfirlere benzetiyor Mâide suresi. İslam hırsızın elini keserken bir kalemi çaldığı için kesmiyor. İçindeki o kâfir duyguya bıçak atıyor. Onu kurtarmaya çalışıyor. Yani cezalar İslam da sadece mal muhafazası için değil. O kâinattaki umumi bilgisayarı, kaderi, düzeni korumak içindir.

Yok, malı muhafaza etmek için, yok x zenginin malı azalması diye ceza verilmiyor. Tam tersi zenginlerin malını azaltmak için 41 dereden su toplayıp sebep gösteriyor. Zekât verin, sadaka verin, yardım verin, bağış yapın cihada gidin... Kırk tane sebep gösteriyor o zenginlerin malını azaltmak için. Ama bir kalemi çalanın da elini kesiyor, o kalemi çaldığı için değil. Gerçi bir kalem değil de yaklaşık bir cumhuriyet altını değerinde, bir dinar değerinde bir şey çalarsan kesiyor. Onun altındakiler muafıdır. Belki aç idi, ihtiyacı vardı, karnını doyumak istedi, denilir. Onun ötesine, ise küfrî bir şekilde bu adam paraya tapıyor, diyor ve o küfrî duygusunu kesiyor Kur'an.

Evet, gerçek iman –özellikle kadere iman- her şeyi herkesi, bütün olayları güzel görmek ve onlara entegre olmak, onlara ayak uydurmak, varlığa varlık katmaktır. Burada önemli iki nokta var:

Birincisi; entegrasyonu iyi sağlamak. Üstadın tabiriyle; insan bir et parçasıyken o et parçası olmaktan çıkıp milyarlarca yerde aktivite gösteren sevap kazanan, hayır yapan, bilgi yayan, amel yayan bir insan, bir âlem olmaktır. Entegrasyon budur. Yani Rumeysa Hanım öyle güzel işler yapacak ki; o güzel işleri ta Amerika'ya kadar, ta Kanada'ya kadar, ta Rusya'ya kadar, ta Japonya'ya kadar etkisini gösterecek. Entegrasyonu sağlamak. Öyle bir entegrasyon ki; hiçbir varlığa zarar vermeyecek hepsine ayak uyduracak, her olayı güzel görecektir, hiçbir şeyi çığnemeyecek.

İkincisi; peki entegrasyonu sağladık da hürriyet nerede kaldı. İnsan hür olmak istiyor. Bak bu soru soruluyor. Üstada da sormuşlar kader bahsinde 26. Sözde; “Yani her şey kaderse bizim hürriyetimiz nerede kaldı?” O da cevaben bizim hürriyetimiz kader dairesi içinde daha çok artıyor, diyor. Çünkü diyor, bir şehre giden, şehir de düzen var, diye inansa daha çok keyfedebilir gezebilir. Fakat ormana gitmiş orada düzen yok, acaba şimdi bir yılan, bir akrep, bir aslan, bir ayı gelip beni parçalar mı diye sürekli tedirgin olur. Onun için küfür sisteminde, kadere imansızlık sisteminde gerçek hürriyet yok, hakiki esaret var. Çünkü insan sonsuz sisteme adapte olup, onunla var olup serbest bir dosya oluşturamazsa kendine göre, o zaman her dosyayı düşman görür, her varlığı düşman görür. Her şeyden irkilir; korkar ve hürriyeti büzülüp kalır. Onun içindir ki; kâfir insanlar zeki olmuyor. IQ'ları yüksek olabilir, yetenek yüksek olabilir, fakat zeki olmuyorlar. Çünkü o kâfir insanlar her şeyden korkar. Korku ise insanın kişiliğini yok eden bir şeytandır. Demek hürriyet imanda olur. Evet, sonsuz hürriyet olmaz; biz tanrı değiliz, firavun da olamayız ama belli bir alanda serbestiyetimiz var. Kâinatın umumi şehir parkında istediğimiz kadar gezeriz, eğleniriz. Ara sıra parkın dışına da çıkarız, çok tahribat yaparsak şehir yöneticisi bize bir tokat atar. Orayı boşuna bozdunuz, diye. İşte kader biz ona diyoruz bazen. Park da kaderin bir parçası, şehir sisteminin bir parçası, sen de şehir sisteminin bir elemanıydın, kaderin dışında değilsin ama serbest hareket ediyorsun. Fakat düzeni bozduğun zaman yukardan bir tokat geliyor, Türkçede yanlış olarak biz sadece o tokatlara kader diyoruz. Yatmamız, evlenmemiz kader, yememiz kader, içmemiz kader, biz hiç bunlara kader demiyoruz, başımıza bir musibet gelince “Kader bana tokat attı” deriz. Ekstra bir müdahale olduğu için! Evet, her şey kadedir; çünkü kaderin dışına çıkamayız. Yoksa var kalamayız.

İlim namazdan önce gelir. İslam'da İbni Abbas'ın bir fetvasıdır: “Vakit varsa ilim namazdan önce gelir.” Çünkü ilim cihaddır, cihat hacdan da namazdan da hepsinden önce gelir. Önce iman, sonra cihat; sonra diğer rükünler. Çünkü cihad o diğer rükünleri yaşamaya, yaşatmaya imkân sağlar. İmkân sağlanmadan namaz kılmışsın ne yazar, hacca gitmişsin kime ne faydan dokunur. Önce cihaddır. Cihad derken adam öldürmeyi kastetmiyorum. Yani hizmet,

entegrasyona katılmak, aktivite göstermek, insanlara faydalı olmak. Sonra diğer ibadetler. Dolayısıyla gerçek hürriyet kadere imandadır. Yani gemi nasıl olsa gidiyor, sen de yükünü gemiye bırakıyorsun. Yok, ben yükümü sırtıma koyacağım, kaybolur dersin; 3–5 km. sonra o yükün ağırlığı artacak, sen de ezilirsin.

Bunların bir kısmı derin meselelerdir. Sen nasıl bildin de başkası bilmiyor diyebilirsiniz? Benim o an başka çarem yoktu. Yani ben bu noktaları bilmeseydim, bu inanç sistemi çağ dışıdır, uydurmadır, hurafedir, bırakıp gitmek lazım, bu ilerici Avrupalılar gibi yaşamak lazım, derdim. Ama bu sistemi yakaladıktan sonra, bu entegrasyonu kurduktan sonra, bu derin meseleleri bulduktan sonra şimdi Avrupa'nın felsefeleri; başta Marksizm, komünizm, nihilizm, hümanizm, benim için bunların yanında çok küçük kalıyor. Evet, bazı güzel noktaları var, bazı güzel doğruları var, ama bu İslam sistemi yanında sonsuzluğu yanında ehemmiyetsiz kalır. İslam sistemi yanında, İslam'ın sonsuzluğu yanında öyle küçük, ehemmiyetsiz kalıyor ki kaçıyorum artık onlardan. Evet, hepten kötülemiyorum. Fakat İslam sistemi yanında deve ile fare gibi kalır.

Kaderle İlgili Bir Not: Herkes evliliği kader biliyor. Evlilik hayatla ilgili olduğu için hayat konusunda ekstra kader müdahaleleri vardır. Sistem çok yüksek! Yani yüksek seviyede hayat önemli olduğu için, evlilik de hayatın bir parçası, belki kökü, belki temeli olduğu için evlilik konusunda kader bazen insanın iradesi dışında müdahale edebilir. Bazen de insan kaderi etkileyebilir. Bir daha onu hatırlatayım; % 100 kader insanı zorlamaz. Sen kaderi etkilersin kader seni etkiler. İkisi de kederdir. İki dosyanın birbirini tamamlamasıdır. Önemli olan teslim olmaktır, rıza göstermektir, Allah'ın sonsuz sistemini güzel görmektir. Espri bu. Yoksa aktivite olarak, ne kadar ben, ne kadar o, ölçüsü yoktur. Sürekli dua edeceğiz, gayret edeceğiz. Ama işi Allah'tan göreceğiz, güzel göreceğiz. Ve son sözümüz olarak: “Ey musibet, sen ne güzelsin, nereden geldin, başımın üstünde yerin var” diyebilmeliyiz.

Kader, İrade ve Nazar

1- ALLAH sonsuzdur, sonsuz için zaman olmaz, bizim sorularımız zamana göre oluşur.

2- 1965 yılına kadar kâinat'ın sibernetik çalıştığı bilinmiyordu.

3- Kâinat sibernetik olduğu için iki sistem birbirine çatışmadan beraber çalışabilir. Şöyle ki: Bir bilgisayarda olduğu gibi, büyük dosya'ya *Kader* diyoruz ki bu oran varlığın % 90'ını teşkil ediyor. Küçük dosyaya da *İrade* diyoruz. Burada asıl olan (mutluluk), entegrasyondadır. Bunu da din sağlar.

4- Nereye kadar iradenin karıştığı, nereye kadar Kader'in dayatıp etkilediği; kişilere, zaman ve zemine ve işlere göre (bu oranlar) değişir. Bu sınırın mihengi, insanın kendi vicdanıdır. İnsan bu vicdanla işin kim tarafından olduğunu bilir.

5- Kur'an-ı Kerim'de irade ile ilgili bütün ayetlerde, ya öncesinde ya da ayetin sonrasında “*insan hak etmeden Allah onu saptırmaz veya hidayete erdirmez*” denilir. Örnek, Bakara Suresi; Ayet, 26: “*Ancak fasıkları saptırır*” mealindeki cümlenin manası: “*İnsan iradesini kullanır fasık olur; yani insan Allah'ın yasal olarak kabul ettiği emirleri çiğnerse, Allah onu saptırır. Yani Allah'ın koyduğu sistem, “yasal” yaşamayanları diskalifiye eder.*”

6- Kâinat sibernetik olduğuna göre, bilgisayarın işletim sistematığı gibi bir nokta, bütünü etkileyebilir. Fakat neyin neyi ne kadar etkilediğini tam bilemeyiz. Etkiyi kabul ederiz, ama içeriğini tam bilemeyiz.

7- Etkileşimden (örneğin nazar) kurtulmanın çaresi, tevhid ve sonsuzluğu yaşamaktır. Bunları yaşayanlar için sorun olmaz.

8- Bu sistemde tıkanma, ehl-i tevhid olduğumuz için olmamalı. Fakat sistemin esası; rüşvet, despotizm, yalan ve sahtekârlık olduğundan biz, Tevhidi tam yaşayamıyoruz. Yani ehl-i iman olduğumuz halde yasal yaşayamadığımız için, manen fasık gibiyiz. Onun için pratikte bir varlık gösteremiyoruz.

Unutmamamız gereken bir temel nokta: “YANLIŞ SORULARIN HİÇ BİR ZAMAN DOĞRU CEVABI OLMAZ.” Zaten bu, mantığa da aykırıdır.

Sevgili Ağabeyciğim,

Allah ilmimizi arttırsın ve bizi kendine yakınlaştırsın; inşallah! Bir sorum olacak: Kader irade ve nazar konulu makalenizin 3. bölümünde sibernetik uzay, %90 külli % 10 cüz’i iradeden bahsetmişsiniz. “*Böyle bir oran örnek olarak kullanıldı herhalde*”. Burada sanki insanın bir müdahale hakkı varmış gibi bir anlam çıkıyor. Ya Rasulallah, cennete gideceğimiz belli mi, diye soranlara, Efendimiz (a.s.m.) “*Evet kimin cennete kimin cehenneme gideceği belli.*” deyince, Sahabe efendilerimiz r.a. “*O zaman neden çalışıp uğraşıyoruz, hiçbir şey yapmayalım*” dediler. O ise, “*Siz size kolaylaştırılanı yapacaksınız* ” dedi. Tirmizi, Buhari, Ebu Davud...

Ayrıca ben desem ki hâşâ “*Şu şu şeyleri ben aklımla veya %10’luk irademle kazandım yaptım tuttum attım vs.*” Allah’ a şirk koşmuş olmaz mıyım? Karun gibi.. *İnsan iradesini kullanır fasık olur.* Olur, da Allaha rağmen “*insan veya cin – şeytan*” bir şey yapabilir mi? Bir varlık, yaratılış programında *YA FATİR* yok ise günahkâr olabilir mi?

Örneğin, 6 milyar insanın her biri Allah’ın planı dışında (%10’luk veya % 2’lik veya %25’lik) kendi iradesi ile daima sisteme yeni veriler yükleyecek. Ve bu yeni impulslar nanlineer bir kaotik düzen oluşturacaktır. Ve bu kaotik düzenden hesap sorulacak bir çıktı (sonuç) sağlanacak ve düzensizlik oluşturmayacak. Bunu da bir izah edebilirsiniz sevineceğim.

Bu oran çok sıkıntılı bir durum oluşturmaz mı? Mesela % 10’luk seviye çalışarak % 50’ye çıkarılabilir mi? Veya % 99’a... Nasip diye bir şey yok mu? Kadere razı olmak gerekmiyor mu?

Değerli kardeşim,

%10 oranı bir misaldir. Ve takribi bir şeydir. Yoksa insandan insana, işten işe irade ile kaderin etkileşimi değişiyor. Burada ölçü insanın vicdanı ile sorumluluğu hissetmesidir. Veya sorumlu olmadığını anlamasıdır. Hadisteki rivayet ise; Mutezile hepten kaderi inkâr ettiklerinden Muhaddisler de çoğu zaman iradeyi inkâr ettiler. Onun için hadisin senedi sahih de olsa metni şüphelidir. Veya Hz. Peygamberin kâinatta düzenin asıl olduğunu bildirmesi manasındadır veya insan nefsine pay çıkarmaması manasındadır.

Bu konuda pazartesi 15 sayfalık kader ve irade bahsini size göndereceğiz. Allah'ın izniyle Kur'anın anlayışına uygun olarak işin içinden çıkarsınız. Bazı insanlar sonsuzluğu ve zamanın nisbiliğini anlamadıklarından onlara kaderi ve iradeyi anlatmak mümkün olmayabilir. Onların algılamaması, bu iki realitenin varlığını inkâr etmez. Bunların varlığı ilmidir ve maddeden daha büyük bir realitedir. Fakat kişilere göre, işlere göre oranlar değiştiğinden ve ilmi olmayan bu noktaya ilmi bir perspektif ile bakıldığından işin içinden çıkılmaz olmuş.

Bahaeddin Sağlam